

Fakta om udviklingen i Kriminalforsorgen

Dette notat samler forskellige fakta om udviklingen i Kriminalforsorgen.

Seneste nyt – marts 2008 – er:

- Kriminalforsorgen har vanskeligt ved at tiltrække nok mandskab. Selvom målsætningen var at fastholde samme antal medarbejdere i 2007, så faldt antallet af medarbejdere med 105 fuldtidspersoner i løbet af året.
- De uniformerede fængselsfunktionærers sygefravær er steget for tredje år i træk. Sygefraværet var i 2007 40 procent højere end på det øvrige arbejdsmarked.
- Der er fortsat mange fængselsfunktionærer, der må forlade Kriminalforsorgen i utide på grund af dårligt helbred. En ny undersøgelse fra Arbejderbevægelsens Erhvervsråd konkluderer, at fængselsfunktionærer og politibetjente hører til blandt de mest udsatte jobtyper i Danmark.
- Presset på fængslernes kapacitet er lettet markant i 2007. For første gang i seks år er den gennemsnitlige udnyttelsesprocent lavere end den politiske målsætning.
- Også ventetiden til at afsone og antallet af personer i venterkøen er faldet i 2007.
- Tilsvarende er strafmassen og antallet af varetægtsfængslede faldet. Niveaulet ligger dog fortsat væsentligt højere end før den borgerlige regering trådte til i 2001.

Dette notat bygger – med mindre andet er angivet – alene på informationer fra Direktoratet for Kriminalforsorgen. Oplysningerne er i vidt omfang indekseret startende i 1996.

Ventetid: Dømte skal i gennemsnit vente fire måneder på at afsone deres domme

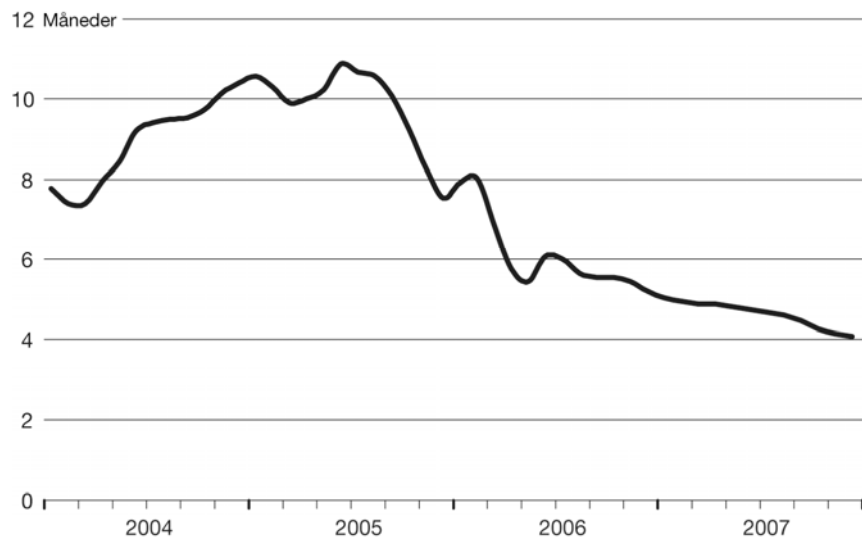
Kort ventetid på at afsone

Den gennemsnitlige tid, der ventes på at afsone en straf, er et udtryk for, hvor god balance der er mellem kapacitet og strafmasse.

I 2005 var ventetiden oppe på 11 måneder i gennemsnit. Det tal faldt i 2006 til 6 måneder.

Denne udvikling fortsatte i 2007, hvor ventetiden i december var nede på 4 måneder.

Figur 1. Ventetid



Note: Der er anvendt rullende gennemsnit af tre måneder i figuren.

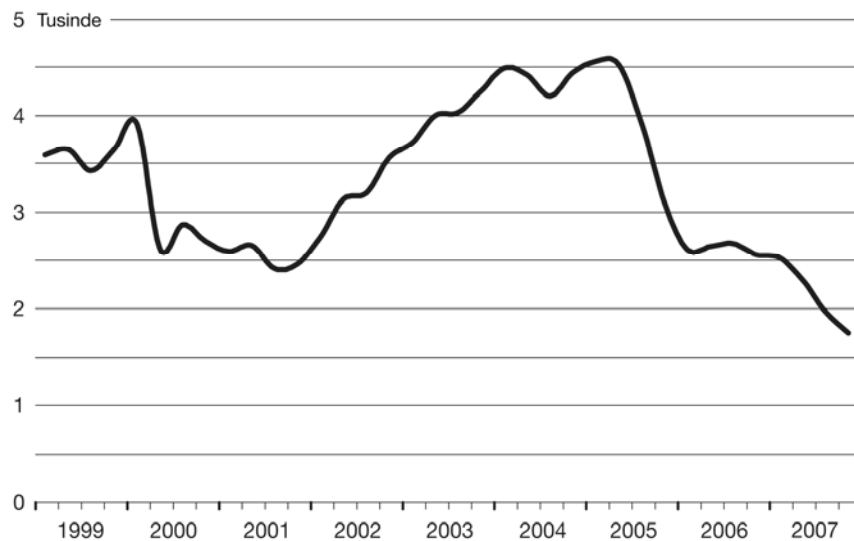
Venter på fængsel: Antallet, der venter på at afsone, falder

Færre venter på at afsone domme

Antallet, der venter på at afsone straf i Kriminalforsorgen, giver et indtryk af, hvor god en balance der er mellem Kriminalforsorgens kapacitet og strafmassen.

Antallet af ventere er faldet støt siden 2005, hvor køen var oppe på 4.500 personer. I fjerde kvartal 2007 var venterkøen faldet til 1.720 personer.

Figur 2. Dømte, der venter på indsættelse



Note: Statistikken for antallet af ventere er blevet lagt om ultimo 2004. Alle tal i denne figur er udregnet efter den nye metode.

Ifølge Direktoratet for Kriminalforsorgen er det normalt, at "ca. 2.600 dømte [venter] på indsættelse, blandt andet som følge af de almindelige regler, der gælder om tilsigelsesvarsel og adgangen til at søge om udsættelse med afsoning." (Nøgletal, december 2004, Direktoratet for Kriminalforsorgen, Straffuldbyrdelseskontoret, Statistiksektionen).

Belæg: Der er blevet bedre plads i fængslerne i 2007

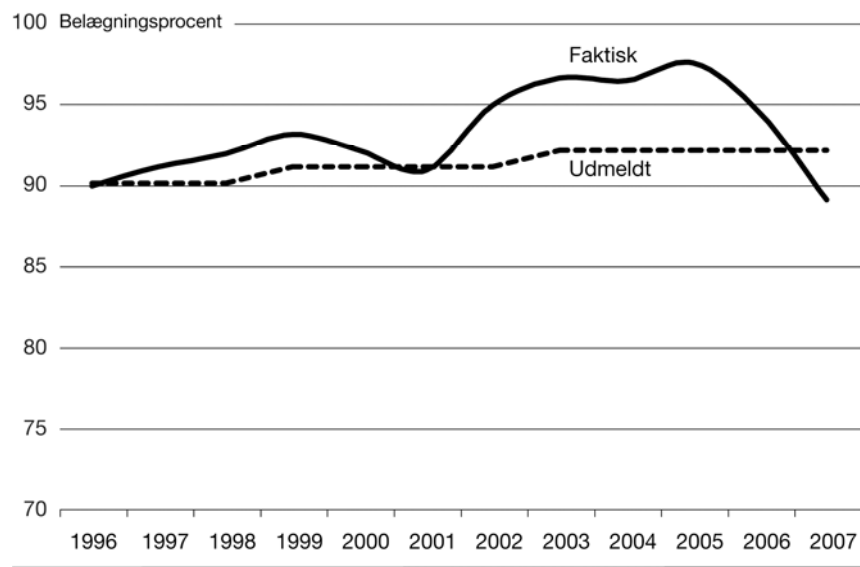
Markant fald i belægget

Belægget er et udtryk for, hvor mange af Kriminalforsorgens pladser, der bliver udnyttet. Det udmeldte belæg er et udtryk for den besluttede udnyttelse af pladserne.

For første gang i seks år er det faktiske belæg lavere end den politiske besluttede udnyttelsesprocent. Den gennemsnitlige belægningsprocent var i 2007 89 procent.

Der er dermed sket et bemærkelsesværdigt stort fald i belægget i forhold i forhold til de seneste år. Til sammenligning var belægget 94 procent i 2006, 97 procent i 2005, 96 procent i 2004, 97 procent i 2003 og 95 procent i 2002.

Figur 3. Så fyldte er fængslerne



**Strafmasse: Fald
fra højt niveau**

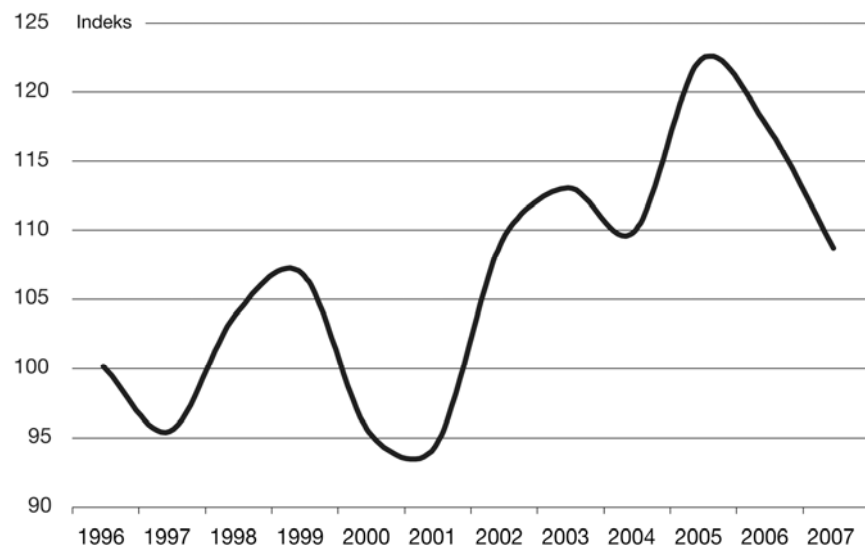
Strafmassen falder

Den anmeldte strafmasse er et udtryk for, hvor mange måneders dom domstolene har dømt, og den giver dermed en strømpil for, hvilket pres der kommer på systemet.

Strafmassen er faldet i 2007 efter rekordstor strafmasse i 2005 og 2006.

I 2007 blev der dømt ca. 4.800 års straf for hele året. Til sammenligning blev der dømt ca. 4.200 års straf i 2001.

Figur 4. Strafmasse måneder (index 1996 = 100)



Note: 1996 = 53.297 måneder.

**Arrestanter:
Antallet af
arrestanter er
fortsat stort**

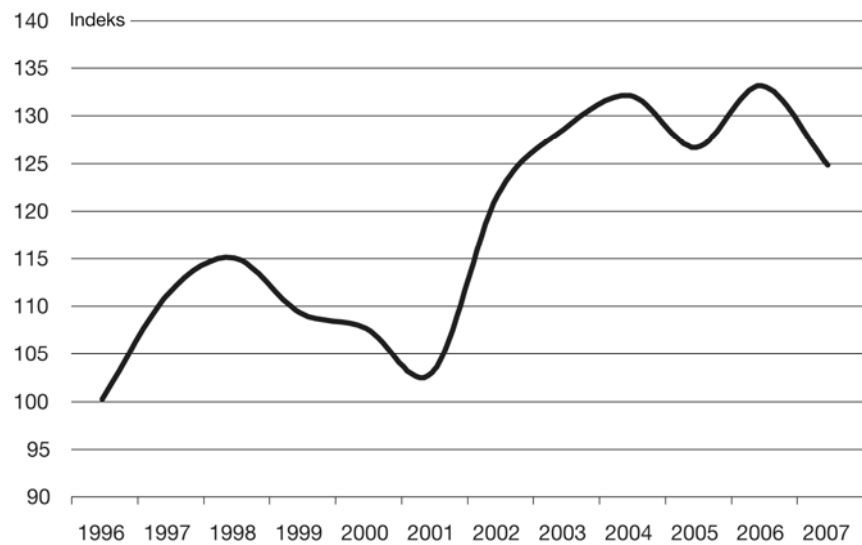
Fortsat mange varetægtsfængslede

Antal arrestanter er et udtryk for, hvor mange der gennemsnitligt er varetægtsfængslede og afventer en dom. Jo flere arrestanter, desto større efterfølgende pres på arresthusene og fængslerne.

I gennemsnit har der siddet 1.029 arrestanter i de danske arresthuse i 2007. Det er 6 procent færre end i samme periode i 2006.

Antallet af varetægtsfængslede er dog stadig højt. Niveaulet er 25 procent højere end i 2001.

Figur 5. Udvikling i antal arrestanter (index 1996 = 100)



Note: 1996 = 826 arrestanter i gennemsnit.

**Nedslidning:
Fængsels-
funktionærer har
tre gange større
risiko for at blive
slidt ned end
ansatte på det
øvrige
arbejdsmarked**

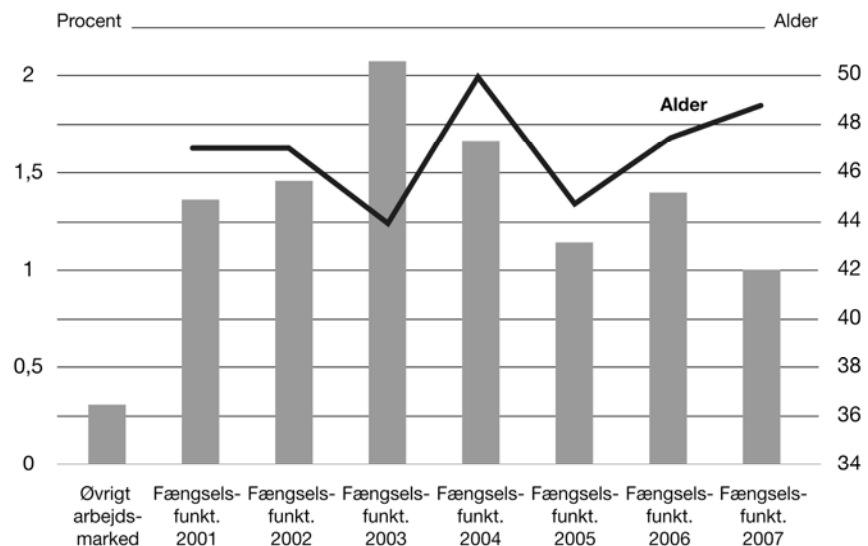
Mange nedslidte fængselsfunktionærer

Antallet af nedslidte fængselsfunktionærer, der må forlade tjenesten i utide på grund af helbredet, er stadig højt. Cirka 1 procent af alle fængselsfunktionærer måtte forlade tjenesten før tid i 2007.

Det understreger, at funktionærerne fortsat befinder sig i en højriskogruppe for nedslidning. Risikoen for nedslidning er tre gange så stor som på det øvrige arbejdsmarked, hvor ca. 0,3 procent årligt må forlade jobbet i utide.

Samtidig er fængselsfunktionærerne meget unge, når de må forlade tjenesten i utide på grund af nedslidning: Gennemsnitsalderen var kun 49 år i 2007.

Figur 6. Årets helbredsbedingede afskedigelser: Andel og alder



Kilde: Indberetninger af helbredsbedingede afskedigelser samt Dansk Arbejdsgiverforenings Arbejdsmarkedsrapport 2001 (s. 78-79).

En undersøgelse fra Arbejderbevægelsens Erhvervsråd konkluderede i marts 2008, at fængselsfunktionærer er en af landets mest udsatte jobfunktioner.

Undersøgelsen – som baserede sig på statistik fra Det Nationale Forskningscenter for Arbejdsmiljø – viste blandt andet, at fængselsfunktionærer og politibetjente hører til blandt de ti jobtyper i Danmark med de største følelsesmæssige belastninger.

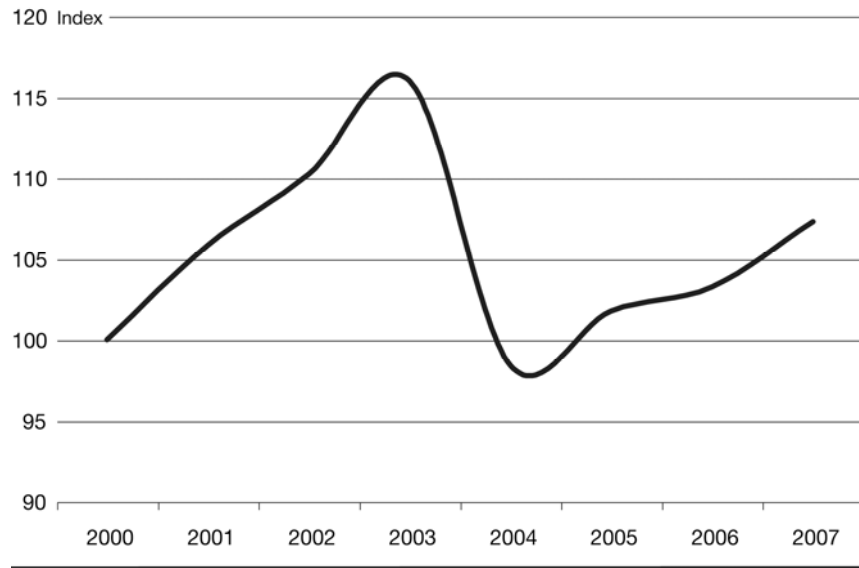
**Sygdom:
Sygefraværet er
40 procent
højere end på det
øvrige
arbejdsmarked**

Personalets sygefravær stiger

De uniformerede fængselsfunktionærers sygefravær er steget for tredje år i træk.

I 2007 var det gennemsnitlige antal sygedage 22 dage pr. medarbejder. I 2004 var antallet 20,2 dage pr. medarbejder.

Figur 7. Sygdomsudvikling for fængselsfunktionærer (index 2000 = 100)



Sygefraværet for de uniformerede fængselsfunktionærer i 2007 udgør 6,1 procent af arbejdstiden.

Til sammenligning var sygefraværet på DA-området 4,4 procent ifølge DA's fraværstatistik for 2006. Det vil sige, at sygefraværet for fængselsfunktionærer er ca. 40 procent højere end sygefraværet for ansatte på det øvrige arbejdsmarked.

Sammenlignes der udelukkende med funktionærer på det øvrige arbejdsmarked, er forskellen endnu større. Ifølge DA's fraværstatistik var sygefraværet for funktionærer 2,3 procent i 2006.

Det vil sige, at sygefraværet for fængselsfunktionærer er over 150 procent højere end sygefraværet for funktionærer på det øvrige arbejdsmarked.

**Rekrutterings-
problemer:
Antallet af
medarbejdere
falder**

Mangel på mandskab

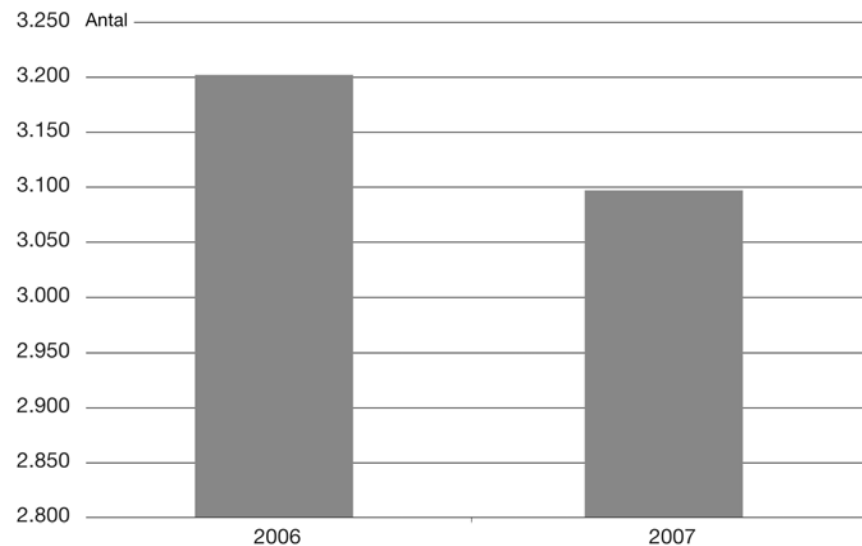
Oversigten over antallet af fuldtidspersoner viser, om Kriminalforsorgen er i stand til at tiltrække lige så mange medarbejdere, som der forlader tjenesten.

Målsætningen for 2007 var, at Kriminalforsorgen skulle have samme antal medarbejdere som i 2006. Det er ikke lykkedes.

Det samlede antal fuldtidspersoner var i 2007 3.097. Det er 105 færre end i 2006, hvor antallet var 3.202.

Selvom der blev ansat 178 nye medarbejdere i 2007, så har det ikke dækket behovet for at udfylde de ledige stillinger. Det skyldes, at der var 236 medarbejdere, som forlod tjenesten, og at der samtidig var en række medarbejdere, som gik på deltid eller orlov.

Figur 8. Antal fuldtidsansatte fængselsfunktionærer



Note: Figuren er baseret på fuldtidspersoner. To medarbejdere, som har været ansat et halvt år hver, tæller som én person i denne statistik.